

یادداشت

فرصت‌های از دست‌رفته معدنی

بنیامین نجفی

روزنامه‌نگار

زمانی گفته می‌شد که بخش معدن و صنایع معدنی در عصر بدون نفت، مهم‌ترین آلترناتیو برای اقتصاد ایران خواهد بود؛ اقتصاد تحریم‌زده‌ای که بیش از یک دهه است با محدودیت‌های مختلف خارجی و داخلی دست‌وپنجه نرم می‌کند و آن‌طور که بسیاری از کشورهای دنیا و اقتصادهای نوظهور از طریق مبادلات آزاد و نرمال کام‌های مهمی را در جاده رشد و توسعه برداشته‌اند، ایران با موانعی روبه‌رو بوده که نه‌تنها فرایند رشد را به تعویق انداخته بلکه حتی سبب شده استهلاک سرمایه از میزان سرمایه‌گذاری سبقت بگیرد. دراین‌میان شاید بخش معدن و فلزات جزء مزیت‌های نسبی به لحاظ سرمایه‌گذاری است. به این معنا که دلیل ظرفیت‌های فراوانش از این امکان برخوردار بود که اقتصاد مسئله‌دار فعلی را تا حدی به ریل طبیعی بازگرداند. اما سیاست‌هایی که در مدت نزدیک به سه ساله که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد، در دستور کار قرار داده شد، عملاً اجازه رشد و رونق تولید و صادرات را در این حوزه نداد. بی‌عملی‌ها و بدعملی‌های دولت و سیاست‌های متناقض و نابجا در وهله اول تولید را نشانه گرفت و در وهله دوم استیصال معدنی به جای سیاست‌های تشویقی به صادرات معدنی وارد آورد. ایسن در حالی بود که رئیس دولت سیزدهم به‌طور مداوم و حتی پیش از نشستن بر صندلی ریاست‌جمهوری، مدام شعار رونق تولید را می‌داد و فعال‌کردن کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی نیمه‌تعطیل و تعطیل را جزء اولویت‌های خود عنوان می‌کرد. اما چرا این شعار در بخش معدن مانند خیلی از دیگر بخش‌های اقتصاد محقق شد؟ به‌طور کلی حوزه معدن و صنایع معدنی حوزه‌ای دیرپازده و زمان‌بر به لحاظ سرمایه‌گذاری است. به این معنا که دست‌کم سرمایه‌گذاری با هدف کسب سود و امکان بهره‌برداری به یک فرایند هفت تا ۱۰ساله نیاز دارد. برای همین به‌طور طبیعی واردشدن سرمایه‌گذاران به حوزه معدن به‌طور ذاتی و ماهیتی با ریسک‌های مختلفی روبه‌رو است. این ریسک در حلقه‌های مختلف از اکتشاف تا استخراج و بهره‌برداری و در نهایت پیداکردن بازار داخلی و خارجی برای تولیدکنندگان وجود دارد. از این منظر فرصتی که سیاست‌گذار معدنی به جای سیاست‌های تشویقی به سمت سیاست‌های تنبیهی و سخت‌گیرانه برود، طبیعی است که نه‌تنها رشد تولید و صادرات محقق نمی‌شود بلکه حتی جلوی آن نیز گرفته می‌شود. تنها دو نمونه متاخر آن در سال ۱۴۰۲ که باعث گلایه‌ها و اعتراض‌های تند فعالان بخش معدن کشور شد، به ماجراهای حقوق دولتی و عوارض صادراتی برمی‌گردد. نکته درخور توجه درباره حقوق دولتی معادن این است که در یک دهه گذشته و به‌ویژه در دولت سیزدهم، میزان دریافت حقوق دولتی به شکل معناداری روند صعودی را طی کرده است. تنها به‌عنوان مثال می‌توان به بودجه سال ۱۴۰۳ اشاره کرد که حقوق دولتی معادن یکباره با رشد ۱۳درصدی از ۲۸هزار ۵۰۰ میلیارد تومان به ۵۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. طبیعی است که در این شرایط چشم‌انداز درآمدزایی و ایجاد ارزش افزوده در بخش معدن برای معادن کاران با ابهام و سؤال‌های جدی مواجه می‌شود. از نسو د دیگر سیاست عجیب و بی‌موقع عوارض صادراتی و رفت و برگشت‌های بیابي بخش‌نامه‌ای میان دستگاه‌های مختلف دولت و دستگاه قضائی و بلاکلیفی ایجادشده در این زمینه، در نهایت فرصت‌های بسیاری را در حوزه صادرات از دست معدن‌کاران و فعالان معدنی کشور خارج کرد. در شرایطی که صادرات به‌طور نرمال هم برای معدنی‌ها پرهزینه است، کاملاً واضح است که این سیاست به سدی مقابل صادرات نیم‌بند معدن و صنایع معدنی تبدیل شد و حتی معادن کوچک و متوسط را که اکثر معادن کشور را تشکیل می‌دهند، با خطر تعطیلی مواجه کرد. در واقع به نظر می‌رسد مهم‌ترین آسیب بخش معدن در سال ۱۴۰۲ صدور همین بخش‌نامه‌های یک‌شبه و خلق‌الساعه‌ای بود که امکان برنامه‌ریزی را حتی در کوتاه‌مدت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان گرفت. افزایش یکباره عوارض صادراتی در محصولات خام و نیمه‌خام حتی برای چند ماه و به صورت مقطعی هم کافی بود که بسیاری از بازارها برای فعالان معدنی و صادراتی از دست برود. همه این موانع داخلی در شرایطی برای این بخش پیشران اقتصاد ایجاد شد که موانع خارجی نیز بر سر جای خود باقی بود. درعین‌حال رصد اقدامات کشورهای منطقه نشان می‌دهد که هاب معدنی و فولادی جدیدی در خاورمیانه و در نزدیکی ایران در حال شکل‌گیری است. عربستان و عمان تنها برخی نمونه‌هایی هستند که در یکی، دو سال گذشته کام‌های بسیار بلندی را در راستای جذب سرمایه خارجی برداشته‌اند. اگرچه ورود این کشورها به حوزه معدن و فولاد می‌تواند برای ایران هم فرصت‌هایی را ایجاد کند، درعین‌حال زنگ خطری را هم برای جاماندگی صنایع معدنی ایران از این کشورها به صدا درآورده است.

جایی که کشوری مثل عربستان سعودی درحالی‌که ذخایر بسیار پائینی در بخش صنایع معدنی نسبت به ایران دارد، عملاً کریدور جدید معدنی را با محوریت شرکت‌ها و غول‌های معدنی غربی ایجاد کرده است.

در این شرایط ایران هم گزینه‌ای جز توسعه همکاری‌ها با این کشورها ندارد. اگر فرایط است طبق اسناد بالادستی توسعه‌جه بخش معدن رشد ۱۳درصدی را تجربه کند و کلیت اقتصاد به رشد هشت‌درصدی برسد، چاره‌ای جز جذب سرمایه داخلی و خارجی نیست و نزدیک‌ترین وسیله برای نزدیک‌شدن به این اهداف، همکاری با کشورهای سرمایه‌پذیر در حوزه معدن است؛ در غیر این صورت اهداف تعیین‌شده در بخش معدن مانند بسیاری از شعارها و اهداف دیگر توسعه‌ای تنها روی کاغذ باقی می‌ماند و به آینده حواله داده می‌شود.

نگاهی به داده‌های موجود در مهم‌ترین سند مالی سال ۱۴۰۳

سمت‌وسوی بودجه

ردیف	شرح	هزینه	تملک‌دارایی سرملیه‌ای	توضیحات
۱	پرداخت سود و کارمزد وام‌های داخلی و خارجی	۷۵۰،۰۰۰	---	این مبلغ بابت سود اوراق بدهی و سود تسهیلات دریافتی دولت از منابع داخلی و خارجی است. مبلغ این سرفصل در سال ۱۴۰۲ معادل ۵۲۰ هزار میلیارد ریال بوده است.
۲	متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان	۵۰۰،۰۰۰	---	---
۳	حمایت از تولید و اشتغال	---	۳۱۰،۰۰۰	معادل مبلغ بودجه ۱۴۰۲
۴	پاداش پایان خدمت بازنشستگان ادارات کل آموزش و پرورش	۴۲۰،۰۰۰	---	---
۵	حق عضویت سازمان ملل و مجامع بین‌المللی	۲۰،۰۰۰	---	مبلغ در نظر گرفته شده سال ۱۴۰۲ معادل ۱۵ هزار میلیارد ریال بوده است.
۶	جبران تلاش کارکنان دارای عملکرد برجسته وزارت کشور	۱۵۰۰۰	---	۵درصد افزایش نسبت به ۱۴۰۲
۷	کمک به صندوق بازنشستگی قوه قضائیه	۵۰،۰۰۰	---	---
۸	دفترخانه ستادحمایت از خانواده و جوانی جمعیت	۱۰،۰۰۰	---	---
۹	ستاد بازسازی عتبات	۴۴	۱۰،۰۰۰	افزایش ۴هزار میلیارد ریالی نسبت به سال ۱۴۰۲
۱۰	تامین زیرساخت و هزینه‌های پشتیبانی از سفرهای اربعین	۵۰۴۰	---	افزایش بیش از ۱ هزار میلیارد ریالی نسبت به سال ۱۴۰۲
۱۱	احداث ساختمان مجلس	---	۸۳۰۰	معادل مبلغ بودجه ۱۴۰۲
۱۲	بازسازی و توسعه بیت حضرت امام در نجف اشرف	۲،۰۰۰	---	در سال قبل از این بابت بودجه‌ای لحاظ نشده بود
۱۳	کمک به احداث ز زانرسرا و موزه آستان قدس رضوی	۵،۰۰۰	---	---
۱۴	طرح‌های پیشران دانش‌پنیان	---	۷۰،۰۰۰	---
۱۵	کمک به احداث مجتمع تربیتی آموزشی حضرت مهدی	---	۱۵۰۰	---
۱۶	ساخت گلزار شهدای کرمان	---	۱۵۰۰	رشد ۵۰ درصدی بودجه نسبت به ۱۴۰۲
۱۷	مایه‌التفاوت قیمت تمام شده و فروش برق	۹،۲۶۸	---	بودجه این بخش نسبت به سال ۱۴۰۲ بیش از ۲۰ هزار میلیارد ریال کاهش یافته‌است.
۱۸	پیشگیری و کاهش خطر و آمادگی در برابر بحران	۳۵۰۰	---	رشد کمتر از ۱۰ درصدی نسبت به سال قبل. این در حالی است که در اکثر بخش ها همان گونه‌که در جدول مشاهده می‌شود نرخ رشد بودجه بیش از ۲۵ درصد بوده و این رشد اندک درخصوص آمادگی در برابر بحران نشان از کم‌توجهی به این بخش است.
۱۹	مهار کارکنان‌های گرد و غبار	---	۳۵۰۰	معادل بودجه سال ۱۴۰۲
۲۰	کمیته‌ملی المپیک	۵۶۷۶	۴۰۰	---
۲۱	کمک به صندوق‌های سرمایه‌گذاری در طرح‌های حرم مطهر	۱۳۰	۱۵۰۰	افزایش بیش از ۸۰ درصدی نسبت به ارقام بودجه سال ۱۴۰۲

کاوه نصرتی؛ دولت بخش دوم لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ را که درباره جداول تفصیلی شامل ارقام بودجه است، روز ۱۹ فروردین به مجلس ارائه داد و جلسات کمیسیون تلفیق برای بررسی بخش دوم لایحه بودجه ۱۴۰۳ از هفته قبل آغاز شده است.

روند بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ طبق اصلاحات انجام‌شده در ماده ۱۸۲ آیین‌نامه داخلی تغییر کرده است و بودجه در دو بخش از طرف مجلس رسیدگی می‌شود. بررسی جزئیات مصارف بودجه حاوی نکات درخور توجهی است و نشان می‌دهد درحالی‌که بودجه نهاد ریاست‌جمهوری جهش بلندی داشته، بودجه بنیاد علم ایران سقوط کرده است. همچنین این گزارش حاکی از افزایش درخور توجه بودجه ستاد امر به معروف و نهی از منکر، وزارت کشور، بسیج، صداوسیما و برخی نهادهای فرهنگی و مذهبی است.

مورری کلی بر بودجه ۱۴۰۳

مصارف بودجه عمومی دولت در لایحه پیشنهادی مبلغ ۲۸۳،۳۷۱،۴۰۰ هزار میلیارد ریال شامل ۱۸میلیون و ۷۸۴ هزار میلیارد ریال هزینه از محل منابع عمومی دولت، ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ میلیارد ریال مخارج تملک دارایی سرمایه‌ای (طرح‌های عمرانی)، ۲۸۳،۳۳۰،۰۰۰ میلیارد ریال تملک دارایی مالی (عمدتا بابت بازپرداخت اوراق بدهی و تسهیلات سررسیدشده داخلی و خارجی) و همچنین ۲،۷۵۱،۰۰۰ میلیارد ریال هزینه از محل درآمدهای اختصاصی دولت است. مصارف بودجه عمومی دولت در مقایسه با مبلغ درج‌شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ رشد ۲۵،۳درصدی را نشان می‌دهد.

مصارف بودجه به‌جز بخش تملک دارایی مالی که عمدتاً بابت بازپرداخت وام‌ها و تأمین مالی صورت‌گرفته در گذشته بوده است، در سه بخش جداگانه تعریف شده است؛ بخش اول شامل جدول هفت لایحه بودجه مربوط به اعتبارات دستگاه‌های اجرایی، بخش دوم شامل جدول ۹ لایحه بودجه مربوط به اعتبارات ردیف‌های متفرقه و بخش سوم شامل جدول ۱۰ج-مربوط به مصارف استانی است. در ابتدا مصارف درج‌شده در جدول شماره هفت یعنی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی را بررسی می‌کنیم. جمع مبالغ درج‌شده در این بخش ۲۱میلیون و ۷۷۱ هزار از کل مصارف بودجه (یعنی مبلغ ۲۸میلیون و۲۷۱هزار ۴۰۰) است که معادل ۲۶،۲درصد از کل مصارف بودجه عمومی دولت است. در ادامه به بررسی دستگاه‌های اصلی دریافت‌کننده بودجه این بخش به تفکیک جمع هزینه‌ها از دو محل منابع عمومی و درآمدهای اختصاصی و مصارف مربوط به طرح‌های تملک سرمایه‌ای (طرح‌های عمرانی) می‌پردازیم. لازم به ذکر است که بیش از ۵۰ درصد از کل مصارف هزینه‌ای بودجه سال ۱۴۰۳ به چهار وزارتخانه آموزش و پرورش، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تخصیص یافته است.

جهش بودجه نهاد ریاست‌جمهوری و سقوط بودجه بنیاد علم

در این میان جمع منابع و اعتبارات در نظر گرفته برای نهاد ریاست‌جمهوری، رشد جهش‌گونه‌ای داشته و از سه‌هزار و ۲۸۲ میلیارد تومان به بیش از هشت‌هزار و ۹۰۰ میلیارد تومان رسیده

است. در مقابل بودجه بنیاد علم ایران تقریباً به یک‌سوم کاهش داشته است. بودجه این بنیاد که سال قبل با لحاظ اعتبارات عمرانی به بیش از ۳۵۷ میلیارد تومان رسیده بود، برای سال جاری صرفاً در بخش هزینه‌ای پیش‌بینی شده و مبلغی کمتر از ۱۱۵ میلیارد تومان به این بنیاد پیشنهاد تخصیص ارائه شده است. در این میان بودجه پیشنهادی برای دیرخانه ستاد حمایت از خانواده و جوانی جمعیت هم ۱۷،۳ درصد افزایش داشته است.

۱۵۰۰ میلیارد تومان پاداش برای کارمندان نمونه وزارت کشور

نگاهی به ارقام بودجه نشان می‌دهد که بودجه پیشنهادی قابل‌تخصیص به وزارت کشور ۱۱۵ درصد افزایش را نسبت به سال ۱۴۰۲ داشته و این رشد بودجه در مقایسه با متوسط ۲۵درصدی رشد کل مصارف بودجه‌ای درخور توجه و تأمل است. لازم به ذکر است که در جدول شماره ۹ و ردیف‌های متفرقه مصارف بودجه‌ای دیگری به وزارت کشور تعلق می‌گیرد که از آن جمله می‌توان به هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان جهت جبران تلاش کارکنان دارای عملکرد برجسته این وزارتخانه اشاره کرد. مبلغ این سرفصل در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۲ میلیارد تومان بوده است. همچنین بودجه‌های عمرانی تخصیص‌یافته به سازمان امور شهرداری و دهیاری‌ها رشد قابل توجه ۱۶۳درصدی داشته است. بودجه‌های جاری (هزینه‌ای) این سازمان با کاهش همراه است.

رشد ۶۱درصدی بودجه سازمان زندان‌ها و رشد ۳۸ درصدی بودجه نیروی انتظامی

دولت برای سال ۱۴۰۳ بودجه‌ای بالغ بر ۸۶ هزار میلیارد تومان برای نیروی انتظامی پیش‌بینی کرده است. میزان رشد بودجه‌ای این نهاد در حدود ۳۸ درصد است که معادل ۱،۵ برابر متوسط رشد مصارف بودجه‌ای است. بودجه بخش دادگستری در سال آینده رشد متوسط ۵۵درصدی دارد. این به معنی رشد دربرابری بودجه تخصیص‌یافته به دستگاه قضائی نسبت به متوسط رشد بودجه در کل بخش‌هاست. لازم به ذکر است‌که بودجه وزارت دادگستری به‌صورت جداگانه و در بخش دیگری منظور می‌شود. بودجه جاری (هزینه‌ای) سال آینده وزارت دادگستری بیش از سه‌هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان پیشنهادشده که ۳۲ درصد بیشتر از سال ۱۴۰۲ است. بودجه جاری سازمان زندان‌ها هم با ۶۱ درصد افزایش مبلغی بیش از ۱۴ هزار میلیارد تومان برای سال ۱۴۰۳ پیشنهاد شده است. تفاوت رشد بودجه این بخش نیز با متوسط رشد بودجه شایان تأمل است. از دیگر بخش‌های بودجه‌ای مرتبط به بخش مصارف بودجه ارتش می‌توان به تخصیص ۱۹۲ میلیارد تومان به سازمان عقیدتی سیاسی ارتش که ۵۵ درصد بیشتر از سال ۱۴۰۲ است و بودجه هزینه‌ای پیشنهادی دانشگاه افسری ارتش به مبلغ ۲۹۴ میلیارد تومان که تنها ۱۶ درصد بیشتر از سال ۱۴۰۲ است، اشاره کرد. ارقام جدول ۱۵ صرفاً بودجه تخصیص‌یافته مستقیم ستاد مشترک سپاه پاسداران است. از دیگر مصارف بودجه‌ای این نهاد که برای سال جاری پیش‌بینی شده، می‌توان به بودجه هزار و ۴۰۰ میلیارد تومانی دانشگاه امام حسین که ۵۰ درصد بیشتر از سال ۱۴۰۲ است و بودجه سازمان بسیج به مبلغ چهارهزار و ۱۰۰ میلیارد تومان که ۴۵ درصد بیشتر از سال ۱۴۰۲ است، اشاره کرد.

مجموع مصارف بودجه‌ای تخصیص‌یافته مستقیم به وزارت علوم با ۳۵ درصد افزایش به حدود ۷۵ هزار میلیارد تومان رسیده که بیش از ۶۸ هزار میلیارد تومان از این مبلغ مربوط به مصارف هزینه‌ای از محل منابع عمومی دولت و درآمدهای اختصاصی است. علاوه‌براین، به دیگر تخصیص‌های بودجه‌ای ایسن بخش باید به صندوق رفاه دانشجویان اشاره کرد. بودجه در نظر گرفته‌شده برای این صندوق در حدود هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان است که تقریباً معادل همان مبلغی است که در سال ۱۴۰۲ به این بخش تخصیص داده شد.

رشد بودجه میراث

رشد ۱۸۵درصدی تخصیص بودجه به بخش هزینه‌ای وزارت میراث فرهنگ و گردشگری عمدتاً از محل درآمدهای پیش‌بینی شده اختصاصی

این وزارتخانه است. درآمدهای اختصاصی ایسن مجموعه برای سال جاری دوهزار و ۹۰۰میلیارد تومان پیش‌بینی شده و این در حالی است که ارقام مصوب سال ۱۴۰۲ در این بخش ۱۳۴ میلیارد تومان بوده است. به نظر می‌رسد دولت یا پیش‌بینی رشد محسوس تعداد گردشگران را داشته یا باید شاهد رشد قابل‌توجه قیمت بلیت مجموعه‌های تاریخی و فرهنگی باشیم. مانند وزارت میراث فرهنگی و گردشگری، رشد محسوس بودجه‌های مربوط به وزارت فرهنگ نیز عمدتاً از محل درآمدهای اختصاصی آن پیش‌بینی شده است. درآمد اختصاصی منظورشده به بودجه این وزارتخانه برای سال جاری ۹هزار و ۱۷۵ میلیارد تومان پیش‌بینی شده و این در حالی است که این ردیف اعتبار در سال ۱۴۰۲ مبلغی کمتر از ۱۰ میلیارد تومان بوده است. قابل ذکر است در بودجه تخصیص‌یافته به بخش فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌توان به بودجه دوهزار و ۸۰۰ میلیارد تومانی تخصیص‌یافته به سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی اشاره کرد. این بودجه در مقایسه با رقم مصوب ۸۱۷ میلیارد تومانی سال ۱۴۰۲، افزایش سنگین ۲۴۲درصدی دارد. بودجه در نظر گرفته‌شده برای دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ۸۳۰ میلیارد تومان است که دو برابر رقم مصوب سال ۱۴۰۲ است و بودجه شورای برنامه‌ریزی مدیریتی حوزه‌های علمیه خراسان برای سال جاری ۸۹۴ میلیارد تومان و ۸۸ درصد بیشتر از ارقام سال ۱۴۰۲ است. بودجه هزینه‌ای مرکز خدمات حوزه‌های علمیه برای سال جاری هفت‌هزار و ۴۴۳ میلیارد تومان در نظر گرفته شده که ۱۵ درصد بیشتر از سال قبل است. بودجه موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی ۴۳۳ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است؛ رشد بیش از ۵۵درصدی تخصیص بودجه در این نهاد را شاهد هستیم.

بودجه‌های فرهنگی

یکی دیگر از تخصیص‌های بودجه بخش فرهنگی، بودجه در نظر گرفته‌شده برای شورای سیاست‌گذاری انمه جمعه است. بودجه این شورا ۳۱۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است که در مقایسه با رقم مصوب ۱۷۳ میلیارد تومانی سال ۱۴۰۲، شاهد افزایش ۷۹درصدی این بودجه هستیم. بودجه ستاد اقامه نماز نیز با لحاظ درآمد اختصاصی تخصیص‌یافته به مبلغ ۲۰۰ میلیارد تومان، در سال جاری به ۲۹۸ میلیارد تومان می‌رسد. بودجه این نهاد در سال قبل ۵۲ میلیارد تومان بوده است. بودجه مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی در سال ۱۴۰۳ مبلغ ۱۱۰ میلیارد تومان پیش‌بینی شده؛ این مبلغ ۲۲ میلیارد تومان بیشتر از سال قبل است. بودجه ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر با حدود ۱۳۰ میلیارد تومان افزایش در مقایسه با سال ۱۴۰۲، به ۲۵۶ میلیارد تومان کاهش رسید. بودجه جامعه‌المصطفی برای سال جاری هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان در نظر گرفته شده؛ این رقم در سال قبل هزار میلیارد تومان بوده است. بودجه اختصاص‌یافته برای سازمان محیط زیست هم ۵۳۶۶،۴ میلیارد تومان است که نسبت به سال ۱۴۰۲ حدود ۴۵ درصد افزایش داشته است. بودجه شرکت مادرتخصیص‌آب و فاضلاب کشور هم به ۱۷۱۷۲،۸ میلیارد تومان رسیده است که حاکی از افزایش ۳۰درصدی این رقم نسبت به سال گذشته است. بودجه شرکت مادرتخصیص مدیریت منابع آب ایران در سال ۱۰ هزار میلیارد تومانی بودجه شرکت مادرتخصیص مدیریت منابع آب ایران در حالی است که تخصیص‌های متفرقه مربوط به حوزه آب که در بودجه ۱۴۰۲ به‌صورت جداگانه شامل موارد جداگانه‌ای بود، در بودجه سال جاری کاهش یافته و به بودجه عمرانی شرکت مادرتخصیص مدیریت منابع آب افزوده است.

بودجه تخصیص‌یافته به صداوسیما در سال جاری و صرفاً در جدول هفت (مربوط به اعتبارات دستگاه‌های اجرایی) به بیش از ۲۲ هزار میلیارد تومان می‌رسد. این مبلغ ۴۷ درصد بیشتر از مبالغ سال ۱۴۰۲ و تقریباً دو برابر متوسط رشد ارقام بودجه در سال ۱۴۰۳ است. در جدول ارائه‌شده به بررسی ارقام مهم و عمده جدول ۹ یعنی اعتبارات ردیف‌های متفرقه پرداخته شده است. لازم به ذکر است که بیش از ۱۸۲ هزار میلیارد تومان از مصارف هزینه‌ای کل بودجه (معادل ۱۰ درصد از کل هزینه‌ها) و ۶۶ هزار میلیارد تومان از مصارف تملک سرمایه‌ای (۱۷درصد از کل بودجه عمرانی) در این جدول درج شده است. مبالغ جدول به میلیارد ریال است.

شرق

خبر

رشد ۲۲۸درصدی اسقاط خودرو نجات ۶۶۶ میلیون لیتر بنزین از طرف وزارت صمت

در سال ۱۴۰۲ بیش از ۷۲ هزار دستگاه خودروی فرسوده اسقاط شده و این امر منجر به جلوگیری از اتلاف ۶۶۶ میلیون لیتر بنزین در طول یک سال شده است. این خبر را مه‌ران سالاریه، رئیس ستاد نوسازی ناوگان حمل‌ونقل، اعلام کرده است.

تردد خودروهای فرسوده به یک مسئله پیچیده اقتصادی و زیست‌محیطی تبدیل شده که فقط از طریق همکاری وزارتخانه‌های مختلف، سازمان‌های دولتی و انتظامی امکان‌پذیر است. بررسی عملکرد وزارت صمت در این حوزه، حکایت از رشد حدود ۲۲۸درصدی میزان اسقاط خودرو در سال گذشته در مقایسه با مدت مشابه قبل از خود دارد.

رئیس ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده در ادامه با اشاره به اینکه از ۳۵ میلیون خودروی در حال تردد، مجموع خودروهای فرسوده کشور ۱۳میلیون و ۵۱ دستگاه است، گفت: از این تعداد ۱۱میلیون و ۲۰۰ هزار موتورسیکلت، یک میلیون و ۳۰۰ هزار دستگاه سوارک و ۱۹۰ هزار دستگاه تاکسی فرسوده داریم. روند کند اسقاط خودرو در طول سال‌ها موجب به تأخیر افتادن نوسازی ناوگان حمل‌ونقل کشور شده و تسریع این فرایند نیازمند تسهیل‌گری وزارت صمت است که با رفع برخی موانع پیش‌روی مالکان خودروهای فرسوده، این فرایند سرعت گرفته است.

عواید حاصل از اسقاط بیش از ۷۲ هزار دستگاه خودرو در سال ۱۴۰۲ به دو بخش قابل محاسبه و غیرقابل محاسبه کمی تقسیم می‌شود. به

گفته رئیس ستاد نوسازی ناوگان حمل‌ونقل «صرفه‌جویی ۴۴۷ میلیون دلار درآمد از محل صادرات سوخت و صرفه‌جویی ۱۵۲ میلیون دلار از پرداخت بارانه پنهان سوخت از طرف دولت» تنها بخش اندکی از فواید این اقدام بوده است که از طرف وزارت صمت پیگیری شده است.

طبق گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، اسقاط هر خودروی فرسوده باعث کاهش مصرف دو هزار لیتر بنزین در سال می‌شود که ارزش صادراتی آن برابر با هزار و ۸۰۰ دلار، یعنی ۵۴ میلیون تومان است. به‌این‌ترتیب کارشناسان برخی محاسبه‌ناپایندپذیر اسقاط خودروهای فرسوده را افزایش ایمنی جاده‌ها و کاهش تلفات انسانی می‌دانند.

مه‌ران سالاریه در همین زمینه می‌گوید: اجرای جدی این طرح منجر به حفظ جان ۹۰۰ نفر از شهروندان ایرانی شده است.

از سویی دیگر اهتمام وزارت صمت برای اجرای طرح اسقاط خودروهای فرسوده منجر به رشد اقتصادی در کشور نیز می‌شود. هزینه‌های هنگفت تردد خودروهای فرسوده، خطرات انسانی اعم از مرگ و معلولیت ناشی از خودروهای نایبسن و… ازجمله خسارت‌های استفاده از خودروهای فرسوده برای اقتصاد است.

آمارها نشان می‌دهد تاکنون ۲۶ میلیون خودرو در کشور شماره‌گذاری شده که از این تعداد نزدیک به هفت میلیون خودرو به سن فرسودگی رسیده‌اند. همچنین ۱۴،۵ میلیون خودروی فرسوده که حدود ۱۰ میلیون از آنها فرسوده‌اند و عموماً نیز کاربرتوری هستند.